בס"ד

בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ

כל מעשיך לשם שמים · בשם ה' נעשה ונצליח · אחד המרבה ואחד הממעיט · תורה לשמה

שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א

יום ראשון, כ"ז בחשון תשפ"ז · 8.11.2026

הסודות להצלחה שלך

yoursuccesstoolbox.com

▶ לצפייה בשיעור המלא ביוטיוב

תומלל אוטומטית ועלול להכיל טעויות

תוכן העניינים

"בכל דרכיך דעהו" – כל מעשיך לשם שמים 3

מרן הבית יוסף – אכילה, שינה וטיול לשם שמים 5

להזכיר שם שמים בכל פעולה 9

מעשה במטפל וסבתו 10

"עננו" – מעשה במלחמת ששת הימים 10

מעשה בחנווני בבולגריה – התהילים והקונים 12

המזכירים שם שמים שלא לשמו 13

הכוונה לפני הלימוד – "יסוד ושורש העבודה" 14

"אחד המרבה ואחד הממעיט" 15

מעלת הלומד לשמה 18

מעשה בחכם בן ציון אבא שאול – "ממשכימי בית המדרש" 18

"תורת חסד" – תורה ללא הגבלה 21

הנודע ביהודה – ההקדש לישיבה 22

הרשע ששכר עשרה לומדים 23

סיכום ההלכות 23

לצפייה בשיעור המלא ביוטיוב

סרקו את הקוד או לחצו כאן – הסרטון נפתח בתחילת השיעור

youtube.com/watch?v=o0RTFf_QN-c

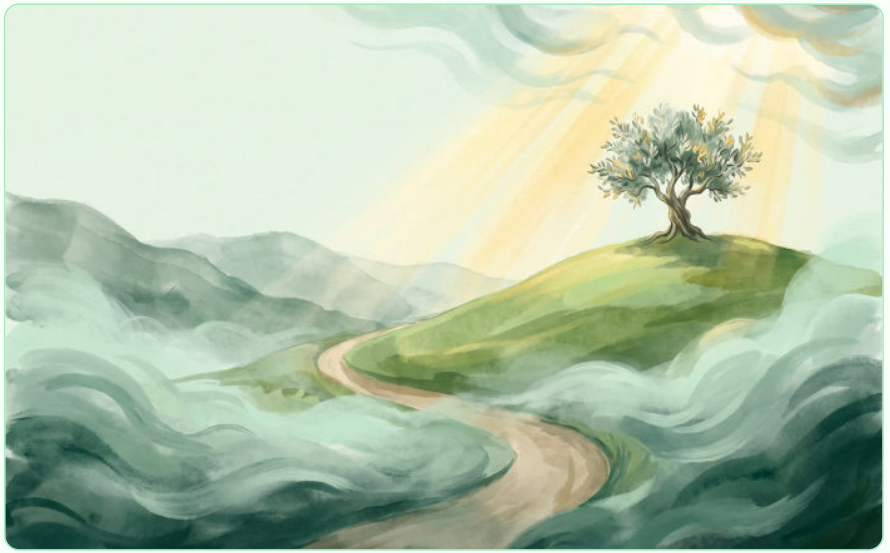
בס"ד

בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ

שימו לב: החוברת נכתבה מתוך תמלול השיעור – תומלל אוטומטית ועלול להכיל טעויות. הדברים נערכו ללשון כתובה בנאמנות לדברי הרב, והושמטו הערות אגב ודברים שאינם מגוף השיעור; הפסוקים ודברי חז"ל הובאו מתוך ספריא. השיעור נמסר בבית הכנסת מוסאיוף, יום ראשון כ"ז בחשוון תשפ"ז.

"בכל דרכיך דעהו" – כל מעשיך לשם שמים

▶ ביוטיוב

בְּכָל־דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ וְהוּא יְיַשֵּׁר אֹרְחֹתֶיךָ׃

משלי ג, ו

אמר לנו שלמה המלך בספר משלי: "בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך". בא לומר לך שכל דבר שאתה עושה – גם דבר של חולין, שלכאורה אין בו מצווה ואין בו עבודת השם – תכוון בו לשם עבודת השם.

הגמרא בברכות, בדף האחרון (סג ע"א), אומרת שיש פרשה קטנה שכל גופי תורה תלויים בה:

איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלויין בה — "בכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחתיך".

ברכות סג, א

וזהו "וכל מעשיך יהיו לשם שמים". וצריך להבין: על אילו פעולות מדובר? אדם עובד, אוכל, הולך, קונה, לובש בגדים – איך עושים את הכול לשם שמים?

ספר החינוך – לזכור את הבורא בכל רגע

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃

דברים ו, ה

ספר החינוך (מצווה תי"ח), על מצוות אהבת השם, כותב שכל העולם הזה נברא כדי שנאמין בקדוש ברוך הוא ונייחד אותו – שהוא יחיד ומיוחד, והוא ברא את העולם כדי שנעבוד אותו, נאמין בו ונזכור אותו בכל דבר ודבר שאנחנו עושים, ביום ובלילה. כל שעה ושעה מהחיים, וכל הפעולות והמחשבות של האדם – יהיו לשם שמים.

מרן הבית יוסף – אכילה, שינה וטיול לשם שמים

ביוטיוב

בספר **מגיד מישרים** למרן **הבית יוסף** (פרשת בא) כתוב: כשאתה אוכל – תאכל לשם שמים. לא בשביל שהאוכל טעים וערב לך, אלא כדי שיהיה לי גוף בריא, שאשבע ואוכל ללמוד תורה ולהבין אותה.

וכן בשינה: כשאתה הולך לישון, תחשוב שאתה הולך עכשיו לעבוד את השם. איך עובדים את השם בשינה? אדם שלא ישן ובא ללמוד – הראש שלו לא צלול, ואינו יכול להבין. אבל כשהוא ישן טוב ובריא – הוא יכול להבין את התורה ואף לחדש בה חידושים.

וכן כשאתה הולך בדרך ורואה נוף יפה – עמוד, הסתכל, ואמור "מה רבו מעשיך ה'". וכמו שכתב הרמב"ם על אדם המסתכל בשמים:

> כִּי־אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרֵחַ וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנָנְתָּה:
>
> תהלים ח, ד

> מָה־רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ:
>
> תהלים קד, כד

וגם כשהרופא אמר לך ללכת, ואתה מטייל לטובת גופך – אתה משבח את השם, ויודע שהכול לעבודתו. וכן בכל דבר שאתה שומע בעולם: חפש את נפלאות הבורא ואת הנהגתו בעולם.

איברי האדם – הכול לעבודת השם

התבונן בפעולת המוח: מגרד לאדם ברגל – והוא מגרד. מי אמר לו? המוח. המוח יודע הכול. וכל אבר ואבר ברא הקדוש ברוך הוא – שמור עליו והתבונן בו, והכול כדי לעבוד את השם. ברא לנו עיניים – לא כדי שנסתכל אנה ואנה, אלא כדי שנפתח ספרים ונלמד בהם, ונקרא בתורה. ברא לך קול, גרון וכוח הדיבור – כדי שתדבר דברי תורה, שנאמר "ודיברת בם". ובדיבור נבדל האדם מכל הבריות: בעלי החיים אינם יודעים לדבר – רק לאדם נתן השם דיבור.

ואומר מרן: בכל פעולה שאתה עושה, תכוון ותחקור – גם הפעולה הזאת באה להוכיח שיש בורא לעולם. הוא ברא אותי, ברא לי את הגוף, וציווה אותי לשמור עליו, לעשות בו מצוות ולהשתמש בו לעבודתו.

"אין חול" – עם קדוש

> קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיהוָה רֵאשִׁית תְּבוּאָתוֹ כָּל־אֹכְלָיו יֶאְשָׁמוּ רָעָה תָּבֹא אֲלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה:
>
> ירמיהו ב, ג

> וּלְתִתְךָ עֶלְיוֹן עַל כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לִתְהִלָּה וּלְשֵׁם וּלְתִפְאָרֶת וְלִהְיֹתְךָ עַם־קָדֹשׁ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר:
>
> דברים כו, יט

גם בדברים שנראים לנו בטלים, או דברי חול – אין חול. עם ישראל קודש, ולכן אנחנו מקדשים כל דבר ודבר לעבודת השם, ומכוונים בו לעשות את רצון בוראנו.

וכן באכילה: אפילו פת במלח – תכוון שהשולחן הוא כמזבח, ואתה מקריב עכשיו קורבן להשם יתברך, כמו שנאמר:

> הַמִּזְבֵּחַ עֵץ שָׁלוֹשׁ אַמּוֹת גָּבֹהַּ וְאָרְכּוֹ שְׁתַּיִם־אַמּוֹת וּמִקְצֹעֹתָיו לוֹ וְאָרְכּוֹ וְקִירֹתָיו עֵץ וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה:
>
> יחזקאל מא, כב

להודות על כל פרט

תמיד תשמח בכל דבר שיש לך. אכלת – אמור: האוכל היה טעים. לבשת בגד – אמור: זה בגד טוב, מחמם. לקחת ספר – איזו הדפסה יפה, איזה אותיות, תודה לאל. וזה נקרא עבודת השם – להודות להשם על כל פרט

ופרט שהוא נותן לך. כך כותב מרן בספר המגיד: גם כשאתה לובש מלבוש – אמור "זה מלבוש טוב", והודה להשם שנתן לך אותו.

> וּמָרְדֳּכַי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וָחוּר וַעֲטֶרֶת זָהָב גְּדוֹלָה וְתַכְרִיךְ בּוּץ וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוּשָׁן צָהֲלָה וְשָׂמֵחָה:
>
> אסתר ח, טו

ו**רבי יוסף חיים** (הבן איש חי) בספר "לשון חכמים" הביא תפילה לאדם המחדש בגד – להודות להשם, לברך "שהחיינו", וללבוש אותו בשמחה ובטוב לבב. ראה: ברא השם כבשים ועזים שיש להם צמר, ואתה עושה ממנו בגד, צעיף, כובע וטלית, ומתחמם ושמח בו. וכן פשתן – זורעים, קוצרים, עושים חוטים ובגדים, ונזהרים משעטנז. ומעור הבהמה מעבדים עור לתפילין, ו**רבנו האר"י** כתב שהמעבד עור לתפילין יכוון כוונה מיוחדת לשל ראש וכוונה אחרת לשל יד. כל דבר שנראה לך חולין – יש בו עבודת השם.

ותמיד תשיר שירות ותשבחות להלל את השם על הנשמה שנתן בקרבך. התבונן בתפילת "נשמת כל חי" – שם כל השבח הנורא לבורא על מה שעבר על האדם: איך נרקם העובר במעי אמו, העצמות, הגוף, העור והגידים, ואחר כך הלידה – פלא פלאים. צריך בכל פרט ופרט לברך ולהלל את השם, ולמצוא היכן הקדוש ברוך הוא נמצא באותו חפץ שלפניך.

רבי אברהם אזולאי – הגוף בתחיית המתים

רבי אברהם אזולאי, בעל "חסד לאברהם" (שיום פטירתו חל בשבוע שעבר), כותב: כל מי שעובד את השם באמת – אפילו אדם פשוט – ועבד באמונה ושיבח את הקדוש ברוך הוא בכל פעם, זוכה לקום בתחיית המתים.

ואם נקבר בארץ ישראל – זוכה שגופו יהיה כמו אדם הראשון קודם החטא, שהמלאכים לא ידעו מי הבורא ומי הנברא; וכמו משה רבנו בלוחות הראשונות, שקרן עור פניו ויראו מגשת אליו; וכמו אליהו הנביא שעלה השמימה – יהיו לו כמו כנפיים, ויעוף לגן עדן חי. כל זה – רק מפני שעבד את השם, הזכיר שם שמים, האמין בהשם ובתורתו וייחד אותו.

> **וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ:**
>
> דברים לג, א

כך דרשו חז"ל: "איש האלוהים" – מחציו ולמטה איש, ומחציו ולמעלה אלוהים. משה רבנו היה למעלה ממלאך; עלה למרום וניצח את המלאכים.

להזכיר שם שמים בכל פעולה

▶ ביוטיוב

כותב **הזוהר הקדוש** בפרשת תזריע, בשם **רבי אלעזר** בנו של **רבי שמעון בר יוחאי**: בכל פעולה שאתה עושה – אמור "לשם ייחוד", "בשם השם", הזכר שם שמים. מתניע בבוקר את המכונית? לפני שאתה מתניע – אמור "בשם השם נעשה ונצליח".

מעשה במטפל וסבתו

סיפר הרב: היה אצלי פעם מטפל שבא לטפל בי. אמרתי "בשם השם". אמר לי: אתה מזכיר לי את סבתא שלי – היא הייתה אומרת כך על כל דבר, כל בוקר וכל פעולה. אמרתי לו: אז תאמר גם אתה – "בשם השם נעשה ונצליח".

השטן בורח מפני שם שמים

ומה זה עוזר? כל דבר שאתה בא לעשות – בא השטן להפריע ולקלקל. מה תעשה כדי שיברח ולא יבוא אליך? אמור "אני בשם השם", כמו שאמר דוד המלך:

> **אֱלֹהִים בָּרְכֻךְ וֵאלֹהִים בַּסּוּסִים וַאֲנַחְנוּ בְּשֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נַזְכִּיר: הֵמָּה כָּרְעוּ וְנָפָלוּ וַאֲנַחְנוּ קַמְנוּ וַנִּתְעוֹדָד:**
>
> תהלים כ, ח–ט

"עננו" – מעשה במלחמת ששת הימים

סיפר הרב על חבר שלו מהכיתה בישיבה, שהלך לצבא, והגיעה מלחמת ששת הימים. גייסו אותו לתותחנים, והוא היה עם יחידה אחת שנשארה באזור, ליד העיר העתיקה – כל השאר הוצאו משם – והם היו צריכים לירות

על העיר העתיקה. הפיקוד של ירושלים היה מעל בניין ההסתדרות, ושם עמד **עוזי נרקיס**, ומשם הייתה זרקור גדול שהאיר את העיר העתיקה כמו שמש. הוא היה אומר להם במשדר לאן לכוון את התותח.

הם ישבו שם, וירד עליהם מטר של פגזים, וכולם צעקו. אמרו לו: אתה דתי, בן תורה – תעשה טובה, תציל אותנו. אמר להם: תגידו אחריי. בפגז הראשון – כולם יחד, שישה חבר'ה – "עננו אלוהי אברהם, עננו"; בשני – "עננו פחד יצחק"; אחר כך "עננו אביר יעקב, עננו", "עננו בעת צרה", "עננו בעת רחמים", "עננו רחום וחנון"... ובכל פעם ירו.

פתאום לוקח עוזי נרקיס את המשדר ואומר: חבר'ה, כל קליעה – בול! איך זה? בדרך כלל מתוך שש פגיעות אולי שתיים־שלוש קולעות, ואתם קולעים הכול בדיוק! אמרו לו: "עננו", אולי "אברהם עננו". שאל: איזה אברהם? אני לא מכיר אחד כזה ביחידה... והחבר'ה שמחו עד השמים. אחרי המלחמה בא החבר וסיפר לרב את כל מה שהיה שם. תאר לך מה זה – מזכירים שם שמים, והשטן בורח.

הפסוקים לפני ברכת המזון

וכמו שאמר **רבי שמעון בר יוחאי**: ברגע שאתה בא לברך ברכת המזון בא השטן, כי רוצה לקחת חלק מהסעודה. נותנים מים אחרונים – והוא מסתלק, אבל עדיין לא לגמרי. אם יש זימון – באמירת "נברך שאכלנו משלו" הוא בורח, כי שומע שמברכים את השם. ואם אין זימון – אומרים את הפסוקים שלפני ברכת המזון, ובהם:

> **סוֹף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת־הָאֱלֹהִים יְרָא וְאֶת־מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי־זֶה כָּל־הָאָדָם:**
>
> קהלת יב, יג

> **הַמִּזְבֵּחַ עֵץ שָׁלוֹשׁ אַמּוֹת גָּבֹהַּ וְאָרְכּוֹ שְׁתַּיִם־אַמּוֹת וּמִקְצֹעֹתָיו לוֹ וְאָרְכּוֹ וְקִירֹתָיו עֵץ וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה:**
>
> יחזקאל מא, כב

מעשה בחנווני בבולגריה – התהילים והקונים

רבי אליעזר פאפו (בעל "פלא יועץ") כותב: אחד בבולגריה אמר לרב: אני יושב בחנות שעתיים ואף קונה לא נכנס. שאל אותו: מה אתה עושה שם? אמר: אני קורא בעיתון. אמר לו: סגולה – השטן מגרש את כל הקונים כשאתה קורא עיתון. קח ספר תהילים ותתחיל לקרוא. למחרת הוציא ספר תהילים, פתח היכן שפתח, התחיל לקרוא – ופתאום נכנס קונה. חזר לקרוא עוד שני פסוקים – ועוד קונה. השטן אינו נותן לקרוא תהילים, ולכן בא להפריע. וכך אומר רבי אלעזר: הזכר שם השם – ותצליח.

"לשם ייחוד" – תומר דבורה וראשית חכמה

וכן כתבו **רבנו משה קורדובירו** בספר "תומר דבורה" ותלמידו **רבי אליהו די וידאש** בספר "ראשית חכמה": בכל דבר אמור "לשם ייחוד". ברגע שאתה מזכיר את שם השם, חל שם שמים על הפעולה שלך, ומיד השטן בורח ועוזב אותך. וכן כשהולכים לרופא או לוקחים תרופה – אומרים "יהי רצון שיהא עסק זה לי לרפואה":

הנכנס להקיז דם, אומר: "יהי רצון מלפניך ה' אלהי שיהא עסק זה לי לרפואה, ותרפאני. כי אל רופא נאמן אתה ורפואתך אמת".

ברכות ס, א

ועצם זה שביקשת מהשם יתברך סיוע – אתה מסודר. וכן כשהולכים לקנות אוכל או בגד: לפעמים יוצא מקולקל. לפני שקונים – התפלל, אמור "ויהי נועם" או "בשם השם נעשה ונצליח", והכול יהיה בסדר.

וחזרנו למה שאמרנו בתחילה: "בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך". כל פעולה, ואפילו מחשבה כשאתה בא לתכנן משהו – הזכר עליה את שם השם, ואז הפעולה מצליחה. וכל שכן בלימוד תורה: "אני רוצה להצליח בלימוד ולזכור אותו" – אמור "לשם ייחוד". וכל שכן בתפילה, שאומרים "לשם ייחוד... לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו".

המזכירים שם שמים שלא לשמו

▶ ביוטיוב

אֲשֶׁר קִנְיֵהֶן יַהַרְגָן וְלֹא יֶאְשָׁמוּ וּמֹכְרֵיהֶן יֹאמַר בָּרוּךְ יְהוָה וַאעְשֵׁר וְרֹעֵיהֶם לֹא יַחְמוֹל עֲלֵיהֶן:

זכריה יא, ה

זכריה הנביא מדבר על הגויים שהרגו בישראל בזמן החורבן ("צאן ההרגה"), ובכל זאת "ומוכריהן יאמר ברוך ה' ואעשיר" – גם הרשעים הזכירו את שם השם. כותב **הרד"ק**: זה מה שאומרת הגמרא – יש רשעים שמשתמשים בשם השם נגד רצון השם. "גנבא אפום מחתרתא רחמנא קרי" – הגנב, לפני שהוא הולך לגנוב, ובעודו חופר את המנהרה, אומר "בשם השם נעשה

ונצליח". הם מזכירים שם השם, אבל אין כוונתם לשם שמים – אלא כדי להצליח בפעולה שלהם. זה הצד של הסטרא אחרא.

הכוונה לפני הלימוד – "יסוד ושורש העבודה"

▶ ביוטיוב

רבי אלכסנדר זיסקינד, בעל "יסוד ושורש העבודה", כותב: לפני שאתה לומד – אמור "אני רוצה ללמוד לשם שמים". לא כל אחד זוכה, ולא תמיד אנחנו זוכים ללמוד לשם שמים; לפעמים לומדים כדי שיראו, כדי שישבחו, או כדי לקבל מתנה. ובכל זאת – השתדל לפני הלימוד לומר "ויהי נועם", ואמור: אני רוצה ללמוד תורה לשם שמים. ואז יבוא הקדוש ברוך הוא ויעזור לך להבין את הלימוד וללמוד כמו שצריך.

"נח נח" – הנשמה שלמעלה

> אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֶּךְ־נֹחַ:
>
> בראשית ו, ט

ועוד תאמר: אני לומד כדי לקשר את הנשמה שלי עם שורשה למעלה. הזוהר שואל: למה נאמר "נח" פעמיים באותו פסוק? אלא כל צדיק נמצא פה ונמצא למעלה – אותה נשמה, גם למעלה וגם כאן. וכשהוא עובד את השם כאן, נשמתו למעלה מאירה.

וכמו שלמדנו מ**הרמ"ע מפאנו**: כשאדם יושב כאן ולומד תורה, נשמתו למעלה, תחת כיסא הכבוד, מאירה; וכשחס ושלום עושה עוון – נשמתו מחשיכה. לכן דמותו של יעקב אבינו חקוקה תחת כיסא הכבוד, ולא רק יעקב – כל עם ישראל. וכשהוא חוזר בתשובה, חוזר ומאיר.

ולכן כותב בעל "יסוד ושורש העבודה": התפלל ואמור – אני רוצה ללמוד תורה כדי להידבק באבי שבשמים. ואפילו קורא תהילים, וכל שכן גמרא בעיון. וגם – לדעת את המצוות שהשם ציווה. והחשוב מכול: אני מתכוון לעשות נחת רוח לבורא. גם אם יש מחשבות אחרות באמצע – "תראה שבאתי, תראה שלמדתי" – תכוון: אני רוצה לעשות נחת רוח להשם ולקיים את דבריו. בזה תזכה בעולם הבא למעלה גדולה מאוד.

"אחד המרבה ואחד הממעיט"

▶ ביוטיוב

הגמרא בתחילת מסכת ברכות (ה ע"ב) מספרת: רבי אלעזר חלה, ורבי יוחנן הלך לבקר אותו. מצא אותו שוכב בבית אפל. גילה רבי יוחנן את זרועו – ונפל אור, כי רבי יוחנן היה יפה תואר; שופריה דרבי יוחנן מעין שופריה

דיעקב אבינו, ושופריה דיעקב מעין שופריה דאדם הראשון. ראה את רבי אלעזר בוכה, ושאל אותו:

> **אמאי קא בכית? אי משום תורה דלא אפשת — שנינו: אחד המרבה ואחד הממעיט, ובלבד שיכוין לבו לשמים. ואי משום מזוני — לא כל אדם זוכה לשתי שלחנות. ואי משום בני — דין גרמא דעשיראה ביר.**
>
> ברכות ה, ב

לרבי יוחנן היו עשרה בנים, ולא עלינו כולם נפטרו – ובכל זאת לא נשבר, ונשאר שלם עם השם יתברך.

השם אינו סופר דפים – אלא שעות

אומר בעל "יסוד ושורש העבודה": העיקר אינו הכמות – כמה לומדים. יש טעות אצל הרבה אנשים. עושים "מבצע תהילים": כל אחת צריכה לקרוא חמישים פרקי תהילים בשבת, והיא צועקת – שבת קצרה, יש לי ילדים, אני לא מספיקה! מי אמר שזה העיקר? חצי שעה תקראי תהילים – לא משנה כמה פרקים קראת – וקיימת את המצווה ושימחת את השם. כבר כתבו כל הפוסקים: הקדוש ברוך הוא אינו סופר דפים אלא סופר שעות – כמה דקות למדת, לא כמה דפים הספקת. אנחנו לא בית חרושת שמייצר ופלים ועוגיות. העיקר הוא הלימוד בהבנה ובעיון.

ועוד פירוש: "אחד המרבה ואחד הממעיט" – גם בפרנסה. פרנסתו דחוקה? אין דבר – כמה שהתפרנסת, העיקר שעבדת את השם יתברך.

שכר מאת השם – ושכר דרך המלאכים

ובספר **מעבר יבק** כתוב: יש הבדל גדול בין הלומד מאהבת השם, לשם שמים ולא בשביל שכר – לבין הלומד בשביל שכר. מי שלומד לשם שמים – שכרו ישירות מאת הקדוש ברוך הוא. ומי שלומד לשם מטרה – שכרו עובר דרך המלאכים, ואז צריך לעבור ביקורות ו"משרדי ממשלה" שם למעלה: האם למד, כמה כיוון, האם הגיע בזמן, האם נרדם בשיעור... והם מקטרגים כל הזמן. אבל מה שהקדוש ברוך הוא נותן – בעין יפה הוא נותן, בהרחבה ועם תוספת.

לכן צריך ללמוד לא בשביל שכר, אלא לעשות לו נחת רוח, לשמח אותו. כמו שאבא שולח אותך לקנות משהו, ואתה קונה את הדבר הכי מובחר – כדי שאבא ישמח. כך אנחנו עם הקדוש ברוך הוא: יש לנו אבא בשמים, ואנחנו צריכים לשמח אותו. ומי שעובד את השם מאהבה – לא מדקדקים איתו על פרטים קטנים. אנחנו בשר ודם, ואין דבר מושלם; פה ושם חסרה מחשבה, או פעולה לא נעשתה כמו שצריך. לכן אמור לקוראי התהילים: לא חשוב כמה פרקים, העיקר שאמרת את המילים נכון, ביטאת אותן בכוונה ובמתינות, מילה במילה. וכן לברך ברכה לאט לאט – שאם לא, אי אפשר אפילו לענות אחריו אמן.

מעלת הלומד לשמה

ביוטיוב

תנא דבי אליהו כותב: היושבים בבית המדרש ושונים את התורה לשם שמים – הקדוש ברוך הוא כנגדם מגלה להם סודות. איזה סוד? הנשמה שלך למעלה עוסקת בתורה כשאתה יושב כאן ולומד, והקדוש ברוך הוא נותן לה מעדנים וסודות שלא נתגלו בעולם מעולם.

ובספר "אור השכל" ל**רבנו אברהם אבולעפיה**, לפני כשבע מאות שנה, כתוב: מי שזוכה ללמוד תורה לשם שמים – אפילו קטע אחד שקרא לשם שמים – זוכה בזכותו להאמין באמונה שלמה בהשם יתברך.

מעשה בחכם בן ציון אבא שאול – "ממשכימי בית המדרש"

חכם בן ציון אבא שאול, זכותו תגן עלינו, היה אומר לתלמידים עצות, ולא תמיד העריכו והבינו – ועכשיו, כשהתבגרו, מתחילים להבין. בישיבה היו

מסיימים את הסדר לפני הצהריים ברבע לאחת. היה בחור אחד, דייקן, שבדיוק ברבע לאחת היה דופק על השולחן. יום אחד ניגש אליו חכם בן ציון ואמר לו: תקשיב, מה אמר רבי יוסי? "יהא חלקי ממשכימי בית המדרש, ולא ממשכימי בית המדרש לצאת" – כלומר מאלה שמתחילים ראשונים ללמוד בבוקר, ולא מזה שמפסיק אותם ואומר: הגיע הזמן ללכת. אין ללמוד תורה לפי שעון. וכשבא מישהו למחרת לשאול – אמרו לו: הרב אמר שלא מדייקים על הזמן; תוסיף עוד חצי דקה, עוד דקה.

ועוד היה אומר להם: תיזהרו – אברך מקבל מלגה בסוף החודש. לכן בבית, בלילה, שב ותלמד עוד חצי שעה. למה? שתהיה חצי שעה בשביל הנשמה למעלה, נטו לשם שמים. הלימוד בכולל הוא לימוד חשוב, אבל אפשר לקטרג עליו חלילה. וגם ביום שאתה טרוד ועסוק – חצי שעה שב ולמד, שעל זה אינך מקבל כסף. כך אדם זוכה ועולה למדרגות גבוהות יותר, ויוצא מתוך הלכלוך שגדל בו.

"עושה מלאכת השם רמיה"

ובספר **פלא יועץ** כתב דברים מפחידים: הלומד תורה שלא לשם שמים נקרא "עושה מלאכת השם רמיה". הקדוש ברוך הוא נתן את התורה כדי שנלמד אותה לעשות לו שמחה ולעשות רצונו, והוא לומד אותה בשביל דבר אחר – הרי הוא כגנב. ואומר: גם אם למד שנים מועטות לשם שמים – נחשב הרבה.

הראב"ד – "כבר הופיע רוח הקודש בבית מדרשנו"

החתם סופר כותב: דע, כל מי שלומד תורה לשם שמים – זוכה שרוח השם תשרה עליו, ויכוון לאמיתה של תורה. כמו שראינו אצל **הראב"ד**, רבי אברהם בן דוד, שהיה גם מקובל גדול: במקום אחד שחלק על הרמב"ם כתב – "כבר הופיע רוח הקודש בבית מדרשנו". לא רצה לומר שהוא עצמו זכה לרוח הקודש. איך זכה לזה? כי למד תורה לשם שמים, וכוונתו הייתה לדעת את האמת.

ו**הרמב"ם** כתב: "מימי לא נצחני אלא בעל מלאכה אחת" – מי שאין לו שום אינטרס אחר אלא לעשות את רצון אבינו שבשמים. זה נקרא איש אמת.

ו**הרמ"ע מפאנו** כותב: לימוד תורה לשם שמים מכפר על כל עוונות האדם. רוצה כפרת עוונות? עוד מעט מגיעים ימי השובבים, ויש שמתענים שבוע, שבועיים, ארבעה שבועות... אומר: אל תצום – תאכל, והעיקר תלמד תורה לשם שמים. כמו שאנו אומרים בברכת המזון: "ויהיו כל מעשינו לשם שמים".

"תורת חסד" – תורה ללא הגבלה

ביוטיוב

פִּיהָ פָּתְחָה בְחָכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל־לְשׁוֹנָהּ:

משלי לא, כו

וכי יש תורה של חסד ויש תורה שאינה של חסד? אלא: תורה לשמה — זו היא תורה של חסד, שלא לשמה — זו היא תורה שאינה של חסד.

סוכה מט, ב

כותב **המהר"ל**: התורה של הקדוש ברוך הוא היא בלי הגבלה. ידוע שיש שבעים פנים לתורה – ולא רק שבעים: לפי **רבנו האר"י** יש תרי"ג פירושים, ומתרבים עד שישים ריבוא – שש מאות אלף פירושים לתורה. והראיה: במעמד הר סיני שמעו שש מאות אלף, וכל אחד הבין לפי מדרגתו וקלט

אחרת מחברו. וכמו שכותב **רב סעדיה גאון**, כל תרי"ג המצוות היו כלולות בעשרת הדיברות.

לכן הלומד תורה לשם שמים – לומד "תורת חסד", בלי הגבלה. אבל מי שלומד בשביל מקצוע מסוים – כמו מי שעובר "פקולטה" וצריך לענות רק על השאלות א', ב', ג' – הוא מגביל את התורה. וברגע שהגביל אותה – אין זו תורת חסד ואין זו תורת אמת. ולכן גם אין זמן שאדם פטור מלימוד תורה:

שאל בן דמה, בן אחותו של רבי ישמעאל, את רבי ישמעאל: כגון אני, שלמדתי כל התורה כולה, מהו ללמוד חכמת יונית? קרא עליו המקרא הזה: "לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה". צא ובדוק שעה שאינה לא מן היום ולא מן הלילה, ולמוד בה חכמת יונית.

מנחות צט, ב

הנודע ביהודה – ההקדש לישיבה

הנודע ביהודה פסק פסק נפלא: יהודי צדיק הקדיש את ביתו שיהיה ישיבה, ונפטר. חלק מהיורשים, שלא היו הגונים כמותו, רצו להביא לשם אנשים כמותם – וכבר הכינו רשימה – שילמדו שם תורה, ותורתם אינה תורת אמת. כתב הנודע ביהודה שאין רשות ליורשים לשנות כהוא זה, וכל מה שעשו – בטל ומבוטל. והוציא מהם את ההקדש: אתם בניו, ואינכם מקיימים את צוואתו כמו שצריך; אביא חכמים אמיתיים והגונים שילמדו תורה. אין ההקדש שלכם – אתם מועלים בהקדש. צריך להיות תקיף כדי להוציא פסק כזה.

הרשע ששכר עשרה לומדים

וכמו המעשה שהביאו החכמים הקדמונים: היה רשע אחד, שידע גם מה התורה רוצה. רצה להמשיך ברשעו, אבל ידע שהתורה מגינה – למד במסכת סוטה: "תורה – בעידנא דעסיק בה, מגנא ומצלא". מה עשה? שכר עשרה אנשים שילמדו תורה בביתו כדי שיגנו עליו. וזימן לו השם יתברך רשעים כמותו – גם אלה ששכר היו דומים לו – ולא הצליח. את התורה אי אפשר לזייף: היא ירדה מהר סיני והיא אש, ואין מועיל לאדם אלא לעבוד את השם כמו שצריך.

ובזה נקרב את הגאולה, שתבוא בנחת ולא בצער, במהרה בימינו, אמן סלה; ותקום ממשלת משיח צדקנו בקרוב, עם משה רבנו ודוד המלך, ונזכה ונחיה ונירש טובה וברכה לחיי העולם הבא.

סיכום ההלכות

ההלכות וההנהגות שנלמדו בשיעור, בקצרה, בלשון הרב ובציון מקורן.

1. בכל פעולה – אכילה, שינה, הליכה, קנייה ולבישה – לכוון לשם שמים (מגיד מישרים).
2. לפני כל פעולה לומר "בשם השם נעשה ונצליח", או "לשם ייחוד" (הזוהר, תומר דבורה, ראשית חכמה).
3. לפני שהולכים לרופא או לוקחים תרופה – לומר "יהי רצון שיהא עסק זה לי לרפואה" (ברכות ס, א).
4. לפני קנייה – להתפלל ולומר "ויהי נועם" או "בשם השם נעשה ונצליח".
5. כשאין זימון – לומר את הפסוקים שלפני ברכת המזון.

6. לפני הלימוד – לומר "ויהי נועם" ו"אני רוצה ללמוד תורה לשם שמים", לקשר את הנשמה לשורשה ולעשות נחת רוח לבורא (יסוד ושורש העבודה).
7. לקרוא תהילים במתינות ובכוונה, מילה במילה – העיקר הזמן והכוונה, לא מספר הפרקים.
8. לברך ברכה לאט, כדי שיוכלו לענות אחריה אמן.
9. בגד חדש – להודות להשם, לברך "שהחיינו" וללבוש בשמחה (לשון חכמים).
10. ללמוד בבית בכל לילה עוד חצי שעה, נטו לשם שמים, גם ביום עמוס (חכם בן ציון אבא שאול).
11. אין ללמוד תורה לפי שעון – להוסיף עוד דקה בסוף הסדר.
12. אין זמן שאדם פטור מלימוד תורה (מנחות צט, ב).

סרקו לאתר
www.yoursuccesstoolbox.com